

ETAJE DE AMPLIFICARE CU TB

I. OBIECTIVE

- Analiza amplificatoarelor cu TB în configurație EC, BC, CC.
- Determinarea efectului rezistenței de sarcină finite asupra parametrilor circuitului.

II. COMPONENTE ȘI APARATURĂ

Folosim breadboard, tranzistor bipolar npn, de tip 2N222A, rezistențe și condensatoare. Deoarece aplicăm și măsurăm tensiuni variabile și tensiuni continue, avem nevoie de o sursă de tensiune continuă stabilizată, un generator de semnale, un osciloscop cu 2 canale și un voltmetru de c.c.

Terminalele tranzistorului bipolar 2N222A sunt prezentate în Fig. 1.

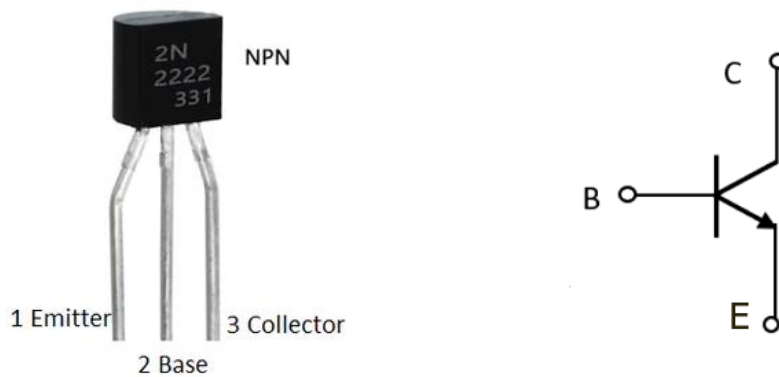

Fig. 1. Tranzistorul de tip 2N222A

III. EXERCITII PREGĂTITOARE

Pentru tranzistorul bipolar, se consideră $\beta=35$, $V_{BE, on}=0.6V$.

P.1. Circuitul echivalent în c.c.

- Desenați schema echivalentă în c.c. pentru circuitul din Fig. 2.
- Calculați punctul static de funcționare, $Q(V_{CE}, I_C)$.

P.2. Circuitul echivalent de semnal mic

- Desenați schema echivalentă de semnal mic, medie frecvență, pentru circuitul din Fig. 2.
- Calculați valorile parametrilor de semnal mic al tranzistorului: g_m ; r_{be} ; r_{ce} .
- În ce configurație se află T în acest circuit? Justificați răspunsul.
- Determinați expresiile și valorile parametrilor amplificatorului: amplificarea în tensiune $A_v = v_o/v_i$, rezistența de intrare R_i și rezistența de ieșire R_o .

- Desenați cronogramele $v_G(t)$, $v_O(t)$ și $v_o(t)$ pentru $v_i(t) = 20\sin\omega t$ [mV].
- Conectați la ieșirea circuitului o rezistență de sarcină de valoare finită $R_L = 0.5\text{k}\Omega$. Recalculați toți parametrii de semnal mic ai amplificatorului : amplificarea în tensiune $A_v = v_o/v_i$, rezistența de intrare R_i și rezistența de ieșire R_o .

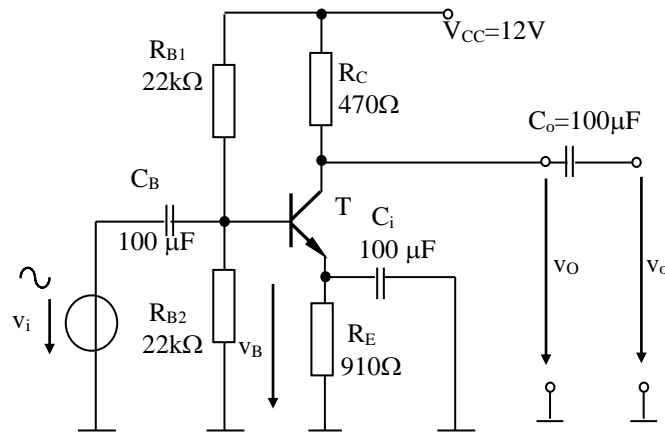

Fig. 2. Amplificator cu TB în configurație EC

IV. EXPLERIMENTARE ȘI REZULTATE

1. Configurație EC

Experimentare

- Construiți pe breadboard folosind componente discrete amplificatorul din Fig. 2.
- Aplicați semnalul de intrare $v_i(t) = 20\sin\omega t$ [mV], cu frecvența de 5kHz.
- Cu ajutorul osciloscopului, vizualizați tensiunile de intrare și de ieșire, pe modul AC.
- Ce fel de amplificator este circuitul (inversor/neinversor)?
- Măsurăți valoarea amplificării în tensiune folosind raportul $A_v = v_o/v_i$, (citiți valorile amplitudinilor v_o și v_i de pe osciloscop).
- Selectați modul DC pe canalele osciloscopului și măsurăți valoarea componentei continue a tensiunii de ieșire.
- Creșteți amplitudinea v_i până când v_o iese din regiunea activă și citiți valoarea maximă a v_i pentru care circuitul funcționează ca amplificator.
- Pentru T în regiunea activă, plecând de la valoarea de 5kHz, creșteți frecvența până când amplitudinea v_o începe să scadă.
- Reveniți la semnalul de intrare $v_i(t) = 20\sin\omega t$ [mV] și adăugați la ieșirea circuitului noua rezistență $R_L = 470 \Omega$. Măsurăți noua valoare a amplificării în tensiune.
- Completați valorile măsurate în Tabelul 1.

Rezultate

- Formele de undă ale v_i și v_o vizualizate pe osciloscop în modul AC.
- Amplitudinile semnalelor v_i și v_o și valoarea amplificării în tensiune.
- Formele de undă ale v_i și v_o vizualizate pe osciloscop în modul DC.

- Valoarea componentei continue a tensiunii de ieșire.
- Valoarea maximă a v_i pentru care circuitul lucrează în regiunea activă.
- Frecvența maximă a v_i pentru care amplitudinea v_o este neatenuată.
- Noua valoare a amplificării în tensiune după adăugarea în circuit a $R_L = 470\Omega$.
- Tabelul 1 completat cu valorile măsurate.

2. Configurație BC

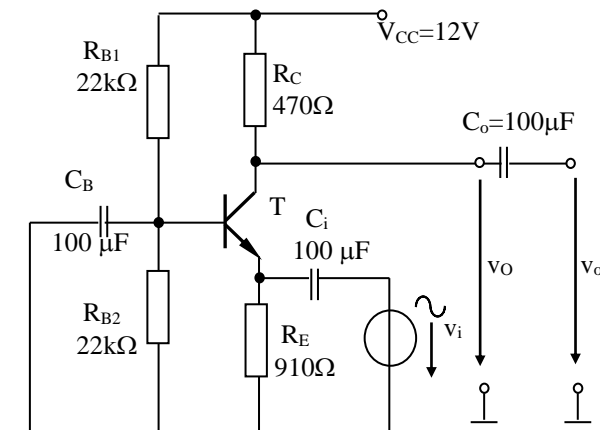

Fig. 3. Amplificator cu TB în configurație BC

Experimentare

- Construiți pe breadboard folosind componente discrete amplificatorul din Fig. 3.
- Aplicați semnalul de intrare $v_i(t) = 20\sin\omega t$ [mV], cu frecvența de 5kHz.
- Cu ajutorul osciloscopului, vizualizați tensiunile de intrare și de ieșire, pe modul AC.
- Ce fel de amplificator este circuitul (inversor/neinversor)?
- Măsurați valoarea amplificării în tensiune folosind raportul $A_v = v_o/v_i$, (citiți valorile amplitudinilor v_o și v_i de pe osciloscop).
- Selectați modul DC pe canalele osciloscopului și măsurați valoarea componentei continue a tensiunii de ieșire.
- Adăugați la ieșirea circuitului rezistența $R_L = 470\Omega$. Măsurați noua valoare a amplificării în tensiune.
- Completați valorile măsurate în Tabelul 1.

Rezultate

- Formele de undă ale v_i și v_o vizualizate pe osciloscop în modul AC.
- Amplitudinile semnalelor v_i și v_o și valoarea amplificării în tensiune.
- Formele de undă ale v_i și v_o vizualizate pe osciloscop în modul DC.
- Valoarea componentei continue a tensiunii de ieșire.
- Noua valoare a amplificării în tensiune după adăugarea în circuit a $R_L = 470\Omega$.
- Tabelul 1 completat cu valorile măsurate.

3. Configurație CC

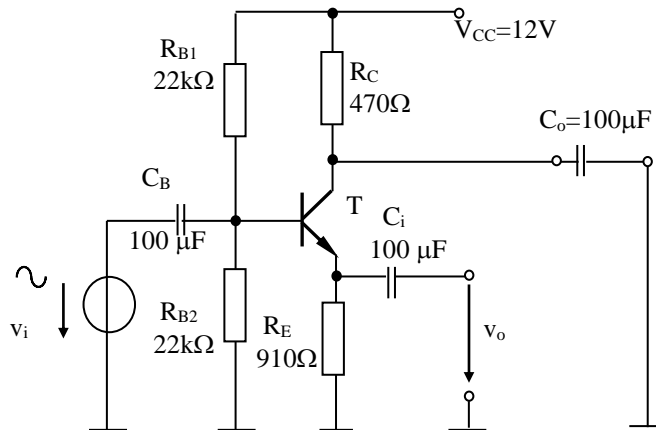

Fig. 4. Amplificator cu TB în configurație CC

Experimentare

- Construiți pe breadboard folosind componente discrete amplificatorul din Fig. 4.
- Aplicați semnalul de intrare $v_i(t) = 20\sin\omega t$ [mV], cu frecvența de 5kHz.
- Cu ajutorul osciloscopului, vizualizați tensiunile de intrare și de ieșire, pe modul AC.
- Ce fel de amplificator este circuitul (inversor/neinversor)?
- Măsurăți valoarea amplificării în tensiune folosind raportul $A_v = v_o/v_i$, (citiți valorile amplitudinilor v_o și v_i de pe osciloscop).
- Adăugați la ieșirea circuitului rezistența $R_L = 470 \Omega$. Măsurăți noua valoare a amplificării în tensiune.
- Completați valorile măsurate în Tabelul 1.

Rezultate

- Formele de undă ale v_i și v_o vizualizate pe osciloscop în modul AC.
- Amplitudinile semnalelor v_i și v_o și valoarea amplificării în tensiune.
- Noua valoare a amplificării în tensiune după adăugarea în circuit a $R_L = 470\Omega$.
- Tabelul 1 completat cu valorile măsurate.

Tabel 1 – Rezultatele măsurătorilor

Amplificator Parametru	Emitor comun EC		Bază comună BC	Colector comun CC
	Valoare calculată	Valoare măsurată	Valoare măsurată	Valoare măsurată
Amplificare $A_v = v_o/v_i$ (R_L - infinit)				
Amplificare $A_v = v_o/v_i$ ($R_L = 470 \Omega$)				

BIBLIOGRAFIE

1. Oltean, G., Dispozitive si circuite electronice. Dispozitive electronice, Risoprint, Cluj- Napoca, ISBN 973-656-433-9, 316 pag, 2003, retipărită în 2004
2. Sedra, A. S., Smith, K. C., Microelectronic Circuits, Fifth Edition, Oxford University Press, ISBN: 0-19-514252-7, 2004
3. <http://www.bel.utcluj.ro/dce/didactic/cef>